

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Avtvmnalis - A Dominica Decimaquinta post Pentecosten, ad
Adventum

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Sabbato. Si qui sitit ventat ad me. Qui vel uni creaturæ nimis adhæret,
duo mala facit de quibus Creator: Me dereliquerunt fontem aquæ vivæ,
&c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44846

SABBATO.

DE SITI ANIMÆ QVAM SOLVS EXPLET CHRISTVS.

Si quis sitit, veniat ad me, & bibat. Joann. 7.

VERITAS PRACTICA.

Qui vel uni creaturæ nimis adhaeret, duo mala facit de quibus ipse Creator: Me dereliquerunt fontem aquæ vivæ, & foderunt sibi cisternas dissipatas quæ continere non valent aquas.

RATIO EST, Quia qui nimis adhaeret creaturæ, proficitur se aliquod siire bonum quod in creatura reperiat potius quàm in Creatore. Sed qui hoc proficitur, duo mala facit de quibus ipse Creator, me dereliquerunt, &c.

Ergo & qui vel uni creaturæ nimis adhaeret, quod certè ad perfectam cordis puritatem non parum valere debet.

I. PUNCTUM.

IN octavo & novissimo ejusdem festivitatis tabernaculorum die qui erat celeberrimus, stabat in templo Jesus coram omni populo & clamabat, dicens, *si quis sitit, veniat ad me, & bibat. Qui credit in me, sicut dicit Scriptura, flumina de ventre ejus fluent aqua vivæ. Hoc autem dixit de spiritu quem accepturi erant credentes in eum.* Quæ sacra verba, ut brevius & apertius intelligantur, sic distinctè possunt ordinari. Primò quidem tam vehementer ipse Christus omnes ad se ut venirent credendo & diligendo sitiebat, ut quò efficax eos attraheret, promittit se sitim & desideria eorum qui ad se venirent expleturum. Quod certè genus erat persuadendi potentissimum, cum nihil æquè desiderent homines quàm illud obtinere & expleri quod desiderant.

Secundò deinde exponit modum quo ipse sit hominum desideris satisfactorius, nempe per Spiritum Sanctum quem effundet in eos tam abundanter, ut non modò ipsi reficiantur intus in animo, sed in eorum actiones externas redundet, quæ totæ futuræ sint spirituales & supra humanum morem evectæ. Neque hic et-

iam gratiarum & donorum spiritualium copia se continet, sed in quosvis alios ipsam derivare possint & communicare, sicut flumen se indefinenter effundit & impertit. Tertio denique quod promittit tam verum est, & tam certò futurum ut variè variis temporibus Scripturæ id ita fore prædixerint, nec minorem suis dictis & promissis fidem adhibeant, quàm ipsis sacris Scripturis sit adhibenda.

Sic itaque res modò habet, qui se totos Christo dedunt, sic ejus abundantè replentur gratia, spiritu, cœlestibusque donis, ut his refecti, nihil aliud præter ipsum desiderant Christum, vel si quid desiderant, in ipso totum reperiant aut desiderare desinant. Quo animi statu quid desiderabilius, cum sit omne completum desiderium? quid facilius cum ad illum statum nos invitet Christus? quid illo firmius & stabilius, cum in ipso Sancto firmetur Spiritu? verèque illud Scripturæ possit dici, *Spiritus omnipotentis 2. Macch. Dei magnam facit sua ostensionis evidentiam. 3.*

Et tamen tam pauci sunt qui sic expleantur, tam pauci sunt qui se à creaturis ad Christum propterea verè traducant, quin potius tam multi sunt ex ipsis etiam Christianis & Religiosis qui à Christo se convertant ad creaturas, ut qua siti premuntur, facilius expleantur: undenana hoc? Certè hoc tam mirum ut ipsis cœlis sit stupendum: *Obstupescite cœli super hoc, & porta Jer. 2. ejus desolamini vehementer, dicit Dominus. Duo enim mala fecit populus meus: me dereliquerunt fontem aquæ vivæ, & foderunt sibi cisternas, cisternas dissipatas quæ continere non valent aquas.* Quod enim de Judæis ad idola, vel de hæreticis ad falsa dogmata, vel de perditis hominibus ad sua scelera se convertentibus apertè dicitur: hoc proportionè quadam potest intelligi, & jam fructuosè perpendi de quovis Christiano ac Religioso, *Qui vel uni creaturæ nimis adhaeret: Duo ille mala facit, dum se à Christo Creatore tantum disjungit, quantum se nimis creaturæ jungit.*

Ratio ex illa voce *Nimis* penè tota derivatur. Nā quod nimis quisquā adhaereat creaturæ, pro-

teretur quodammodo & declarat se sitire & quæ-
rere bonum aliquod quod in Christo non repe-
riat. Cur enim *nimis* dicitur nisi quia inordinatè,
vel supra quam debet fieri? Cur autem supra
quam debet fieri nisi quod soli debetur Deo
vel Christo, datur Creaturæ; Quomodo deniq;
datur nisi per complacentiam alicuius boni sen-
sualis quod in illa potius inesse creditur quam
in Deo? Sicut enim non aliter omnino inhaeretur
Creaturæ nisi ex amore & complacentia boni a-
licuius quod in illa spectatur, ita non aliter ei ni-
mis inhaeretur, nisi ex majori complacentia, cõ-
paratione facta, ut dictum est, ad aliud ejus amo-
ris objectum quod est Deus: non est autem ma-
jor complacentia, nisi majus aliquod apprehen-
datur bonum; nam prout bonum apprehenditur
ita placet, neque aliter cuiquam placet quam ut
illud apprehenditur: unde si tibi nimis bonum pla-
cet in Creatura, nimis illud apprehendis, id est,
majus aut aliter quam in Deo, à quo te subtrahis
ut illi magis adhaereas; hic est enim triplex faniculus,
seu potius hæc se uno funiculo tria conne-
ctunt, *nimis, & magis, & majus bonum vel malum*
apprehensum. Nimis odito execrationem, inquit
Sapiens, id est magis quam placeat; sicut qui for-
nicatur aut adulterat, in aliena sibi nimis, seu sibi
magis placet quam in uxore propria. *Perdidisti*
omnes qui fornicantur abs te, mihi autem adhaere
Deo bonum est. ADULTERI, *nescitis quia ami-*
icitia hujus mundi, inimica est Dei; Quod si extra
disciplinam estis, ergo adulteri? O quam multa his
paucis comprehendit!

Ecc. 17.

Ps. 72.

Jac. 4.

Hebr. 12.

II. PUNCTUM.

SED qui hoc profiteretur, aliud malum facit, de qui-
bus ipse Dominus, *Me dereliquerunt, &c.*

Unius quidem peccati una proprie est ma-
litia, & unius malitiae multo plura sunt mala quã
duo. Quis enim mala dinumeret quæ ab uno
peccato in Deum, in proximum, in peccatores, &
in reliquas peccæ creaturas exundent? dicuntur
tamen præcipue duo hæc fieri mala, quia dupl. ci
quædam idcirco valde est injuriosum Deo &
Christo, quod quis bonum magis quærat in Crea-
tura quam in Creatore. Vel enim bonum quod
sitit & quærit putat esse verum bonum vel falsum.
Si verum esse putat, nonne est injuria Dei, verum
bonum extra illum quætere qui se dicit & qui
revera est omne bonum; quomodo enim esset illi-
nis nostre, & æterna Beatitudo, nisi esset omne ve-

Exod. 35.

rum bonum? Nonne est duplex malum, & quod
in Creatura verum quæras bonum, & quod
à Deo non exquiras? Quod si dicit te non negare
in Deo quidem esse omne bonum, sed non esse
ita delectabile, ita sensibile, aut ita modo sensibi-
liter utile sicut in Creatura, quægo abs te an illud
sensibile bonum sit revera bonum an falsum? Nam
si revera bonum est, aut in Deo in sit necesse est,
aut in Deo non sit omne verum bonum, quod ne-
mo nisi blasphemus neget. Quod si falsum id fa-
teris bonum, nonne id etiam injuriosum Deo, te
sitientem boni, falsum potius & inane quoddam
bonum quætere in Creaturis, quam verum & soli-
dum in uno Deo; *Quid in venerunt in me iniqui-
tatis, quia elongaverunt à me & ambulaverunt
post vanitatem, & vani facti sunt, & non dixerunt,
sibi est Dominus?*

Nam si non sitires bonum, aut si non in Deo
esset, aut si denique sic in Creatura esset sicut in
Deo, nil quæreretur Deus: sed cum tuiple sitias
& quæras bonum, quod in uno Deo continetur,
non autem in Creaturis; certe hoc crimen sine
dupl. & gravi Divinitatis injuria perpetrate
non potes, quod & verum bonum in Creatore
negligas, & falsum quæras in Creatura; *Et nunc
quid tibi vis in via Aegypti ut bibas aquam tur-
bidam; & quid tibi cum via Assyriorum, ut bibas
aquam fluminis? Quasi diceret cum habeas in me
fontem vivum qui explendæ sit longe est aptior
quam quævis alia cisternæ vel fluminis vel lacu
aquæ: cur me neglecto quæris illam sitim explete
ubi off. ndatis potius quam sanaris.*

Quid dices de situndo qui turbidas illas
aquas, aut dissipatas mallet cisternas quam fon-
teta vivum? Contem. plere quantum interest
discriminis inter illas vivi fontis aquas aut ci-
sternæ dissipatas;

Primo non semper in cisterna continentur a-
quæ: quando præsertim cisterna est dissipata;
fons verò vivus semper fluit: Sic planè, licet ali-
quando in creaturis esset aliquod gaudium, quã
breve illud esset & evanidum, & penè nullum,
*Bruc hinc expansus est & avolarit. Velut somnium
avolans non invenitur, transiet sicut visio no-
cturna.* Non sic verò Deus, non sic ille Pater lu-
minum & bonorum Authos omnium apud quem
non est transmutatio nec vicissitudinis obumbratio.
*Es gaudebis cor vestrum, & gaudium vestrum
nemo tollat à vobis. ILLE nobis omnia boni suffi-
cientiam subministrat, cujus non minuitur pleni-
tudo cum donat, inquit sanctus Fulgentius,*

Secundo, quantumcumque præsent in cister-
nis

nis aquae, non ita sicut extinguunt sicut fontes, quae cum nativo semper subsistant frigore, longè aptiores sunt ardoribus humani corporis mitigandis. Sic neque profusus humana mentem bona possunt explere, solius Dei est capacem Deo replere animam, *Omnia qui bibitis ex aqua hac, dicebat Dominus, sicut iterum: qui antequam biberitis ex aqua quam ego dabo ei, non sitis in aeternum, sed aqua quam ego dabo ei, fiet in eo fons aqua salientis in vitam aeternam. Qui intra se habet fontem non afficitur siti, ait sanctus Chrysostomus. Domine, da mihi hanc aquam ut non sitiam, neque veniam huc haurire.*

Tertio, dum diutius in cisternis servantur aquae, sua corrumpuntur & tabescunt diuturnitate, minisque salubres semper potantur quam fontis vivi, qui suo motu perpetuo puritatem & salubritatem quandam servat incorruptam. O impurae mundi voluptatis & peccatae Christi iuventutatis perspicuam imaginem! Quam sunt illae quae à Creaturis hauriuntur voluptates foedae & maculae, quae vix unquam sine peccato usurpantur! *Quam vilis facta es nimis, iterans vias tuas. Quam sunt contra sanctae & virginis suavitates Christi, Cuius Mater Virgo est, cuius Pater foeminae nescit, quem cum amavero casta sum, cum tetigero, munda sum, cum accepero, Virgo sum, dicebat Agnes sanctissima.*

III. PUNCTUM.

Qui vel igitur uni Creatura nimis adhaeret, duo mala facit de quibus i se Creator: Me dereliquit fontem aquae vivae, & foderunt sibi cisternas, cisternas dissipatas quae continere non valent aquas. Quae quidem Verba nescio an habeant plus luminis ad illustrandum intellectum, quam ardoris ad inflammandam voluntatem contra inordinatum quantumvis levem affectum. Quale enim illud est, Deus immortalis, quale est illud quod profertur, qualis ille qui hoc profert, & quales illi de quibus modo etiam non minus dolenter effertur? Hac tria si atremè revolveris, mirum quantum afficiant. Nec te aliter putes atremè revolvere nisi sentias quod agebat Apostolus: *Itaque nos ex hoc neminem novimus secundum carnem. Et si cognovimus secundum carnem, Christum: sed nunc iam non novimus. Id est, tam alieni modo esse debemus ab omni humana re*

vel persona diligenda, naturali tantum affectu, ut neque ipsum Christum sic oporteat diligere. Magna aliquando ducebam ego Paulus quod Iudaeus Iudaeum Christum cognatione carnis attingerem: sed modo nil me ista movet cognatio: nunc de Christo Christi que affectu Augustinus & sublimius aliquid cogito, non iam illum ut mortalem hominem sed ut Immortalem & aeternum cogito, Cui tanquam summo Bono semper videndo & fruendo creatus & redemptus sum.

Aprillima sunt illa etiam quae habet sanctus Augustinus in hunc Psalmi versiculum, *Qui replet in bonis desiderium tuum: MODO, inquit, audis bonum & anhelas, audis bonum & suspiras, & hoc ipsum quod foris peccas, eligendi boni aviditate falleris: & in eo reus detineris, quod bonum consilium Dei non audis, quid contemnendum, & quid eligendum sit. Quod forte negligis discere, si negligendo bona falleris. Vbiunque peccas quasi bonum quavis, quasi refectioe desideras. Bona sunt ista quae quavis, sed mala tibi erunt deserto illo à quo bona facta sunt. Bonum tuum quare o anima. Est enim bonum aliud alteri, & omnes creaturae habent quoddam bonum suum integritatis suae, & perfectionis naturae suae. Interest quid cuique rei imperfecta necessarium sit ut perfectatur. Quare tuum bonum. Nemo bonus nisi unus Deus. Summi Bonum, hoc est, tuum bonum. Quid ergo deest cui summum bonum est? Sunt enim & inferiora bona quae aliis & aliis bona sunt. Pecori quid bonum est, nisi implere ventrem, cavere indigentiam, dormire, gestire, vivere sanum esse generare. Bonum est illis & usque ad quandam modum habet boni sui mensuram, tributam & concessam ab omnium rerum Creatore Deo. Tale tu bonum quavis? Dat & hoc Deus, sed noli solum quærere. Cohares Christi quid gaudes, quia facis es pecorum? Erige spem tuam ad bonum bonorum omnium. Ipse eris bonum tuum.*

Vide in 1. parte, Feria 5. Hebd. 4 in Adventu. Ubi hæc explanatur Veritas: **Omnis copia quæ Deus non est, egestas censenda est.** Nec non infra in hac parte, Sabbato Hebd. 24. Ubi de filio prodigo: **Qui se à Christo subducit, ut foeliciter vivat, vivit miserius ipso misero prodigo.**